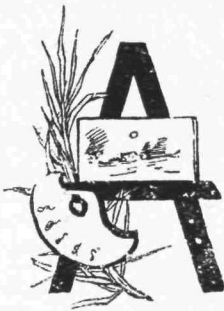

ΔΙΑΡΚΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

της διὰ νέων μόνον ἔργων. Διότι ἡ ἀνάγκη μείωσιν πινάκων πολὺ παλαιῶν καὶ γνωστῶν μείωσιν τὴν ἐντύπωσιν ὥπως δὴ τότε, ἐνῶ ἡ ἀργότερον βαθμιαία παρεσδυσίς θά ἀπεβίωσιν ἀπαράτητος. Ἡ παρέλασις τῶν ἔργων διὰ τῆς «Πανακοθήκης» θά γίνῃ μὲ κάποιαν κινήματογραφικὴν ταχύτητα, διότι ὀλίγα εἶνε τὰ νέα ἔργα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ αὐστηρά κριτικὴ δύναται γὰς αἰσθητικὴν. Ἀκολουθῶ τὴν σειράν τοῦ καταλόγου.

Κ. Ἀρτέμις. Ἐκθέτει ἕνα ζήτημάκι μὲ χαρακτηριστικὰς γραμμὰς.

Ε. Ἀσπρογέρακας. Ἡ εἰδικὴ ἀνθογράφος ἐκθέτει γεράνια ἀρκετὰ ἀνθηρά.

Μ. Ἀξελός. Γνωστὸς ἕως τώρα ὡς λεπτὸς καὶ ποιητικὸς προσωπογράφος ἐκθέτει, τὸ πρῶτον ἤδη, ρεαλιστικὴν σύνθεσιν, τὸ «Σιδηρουργεῖον». Ὁ σιδηρουργὸς μὲ τὴν γυμνὴν ῥάχιν εἶνε κάλλιστα σχεδιασμένος καὶ μὲ τεχνικὴν δύναμιν.

Ν. Βαροβέρης. Εἰς τὸ Εἰδύλλιον χωρικοῦ, τεχνολογία Παλλή· τοῦ λείπει ἡ συνθετικὴ. Καλλιτέρας εἶνε τὰ «Φρούτα», ἀνώτερα τῶν ἐκ τοῦ εἵδους αὐτοῦ ἐκτεθειμένων ἔργων.

Σ. Βιζάτος. Τρία παλαιὰ ἔργα, δυνατά, ἀπὸ ἐκείνα ποῦ ἐστερέωσαν τὴν φήμην του. Ἰδίως τὸ «Παιδικὸν πρόγευμα» ὑπενθυμίζει Γύζην. Ἡ μονὴ τοῦ Ἀγ. Μελετίου, εἶνε νέον ἔργον, διακρινόμενον διὰ τὴν ἀπλότητα καὶ διὰ τὴν φρεσκάδα του.

Π. Βυζάντιος. Ἐκ τῶν δύο σκίτσων του, τὸ θυμωμένον παιδάκι μὲ τὸ στεφάνι εἰς μίαν στάσιν πολὺ ἐπιτυχῇ, ἐλκύει τὴν προσοχὴν. Εἰς τὸ σκίτσο αὐτὸ ὁ συμπαθὴς καλλιτέχνης ἐκφεύγει τῶν Παρισινῶν κοσμικῶν ἐμπνεύσεων καὶ φανερώνει νέαν κατεύθυνσιν τοῦ ἐκλεκτοῦ ταλάντου του.

Ἀπ. Γεραλής. Καλὸς ὁ χωρὶς κέφι Τουρκᾶς, ἀλλ' ἀνώτερα ἡ σπουδὴ κεφαλῆς, πολὺ ἐκφραστικὴ, πλήρης ζωῆς καὶ κινήσεως.

Δ. Γεραλής. Ἰδοὺ καὶ ἄλλος καλλιτέχνης ἀσχοληθεὶς εἰς ἀπεικονίσεις ἐκκλησιαστικὰς. Ἡ «Λειτουργία ἐν Μοναστηρίῳ» δεικνύει ἐπιτυχῇ ἐπίδοσιν. Ἡ εὐχαρίστησις ἡ ἀποτυπωμένη εἰς ἕνα μάγκαν ἀπολαμβάνοντα ἡδονικῶς μίαν φέταν καρπουζιοῦ ἔχει καὶ ὡς χρωματισμὸς καὶ ὡς σχέδιον πολὺ καλὰ ἀποδοθῇ. Ἡ «Ἐφοδός» του, ἀτυχεστάτη.

Ε. Γεωργιάδης. Δύο μικροὺς ἀλλ' Ἀττικωτάτους πίνακας ἐκθέτει. Μίαν σκηνὴν στημένην ὑπὸ δένδρον καὶ τὸ Ἐκκλησιδάκι τὸ ὁποῖον εἶνε ἀκόμῃ καλλίτερον.

Γ. Γουναρόπουλος. Ἀσχολεῖται εἰς ρεαλιστικὰ θέματα. Ἡ Ἐκθεσις καὶ τὸ Φτωχοκόριτσο στεροῦνται λεπτότητος. Ἡ σπουδὴ ὑπαίθρουκαλὴ, καλλίτερη δὲ ὁ Σιδεράς.

Φ. Δήμας. Σπουδὴ μιᾶς παλῆς πόρτας· δεικνύει μελέτην φωτός, ἀλλ' ἡ θέσις τῆς ἦτο εἰς τὸ σπουδαστήριόν της.

Δ. Δήμας. Ἀπὸ τὰς δύο κεφαλὰς ποῦ ἐκθέτει, ἡ Μελέτη, ἂν καὶ μονόχρωμος, ἔχει πολλὴν ἐκφρασιν.

Θ. Δημητρίου. Καίτοι περισσότερον γλύπτης ἢ ζωγράφος, εἰς τὴν «Καινὴν Διαθήκην» δι' ἣν καὶ ἄλλοτε ἐγράψαμεν, φανερώνει ζωγραφικὰ χαρίσματα ἱκανῆς ἀξίας. Ὁ Αἰγύπτιος συμβολαιογράφος ἔχει ὅλην τὴν χαρακτηριστικὴν τῆς φυλῆς του ἐκφρασιν.

Π. Διαμαντοπούλου. Ἡ καθρεπτιζομένη κυρία—ἔργον μεγάλον εἰς διαστάσεις ὅχι ὁμῶς καὶ εἰς ἀξιώσεις. Ὁ ἀντικατοπτρισμὸς τῆς κεφαλῆς ἐπιτυχής.

Ἀγγ. Θεοδωρόπουλος. Ἐκ τῶν τεσσάρων πινάκων τοῦ μόνον ἢ Τσιγγᾶνα ἀξίζει γὰς ἀναφερθῆναι, καίτοι δὲν ἔχει τὸν σιγῶν τύπον, ὃν μᾶς δίδουν τὰ περιφερόμενα ἀνά τὰς ὁδοὺς γυναῖκα.

Ε. Θωμόπουλος. Ἡ Ἠλιόχαρη κυριαρχεῖ ἐν τῇ ἐκθέσει ὡς φῶς Ἑλληνικόν, κυνηγόν, ἀλλὰ καὶ ἁρμονικόν. Ἐγραψε πρὸ μηνῶν δι' αὐτὴν εὐφύμως ἡ «Πανακοθήκη», ὡς καὶ διὰ τὰ τρία ἄλλα ἐκτεθειμένα ἔργα του.

Γ. Ἰακωβίδης. Δὲν ξεχωρίζει ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐκθέτας, ὡς ἄλλοτε. Ἡ παλαιὰ «Ἐστίας» του μὲ τὴν δυσαναλογίαν κεφαλῆς καὶ στόματος, τὰ Γαρούφαλα καὶ οἱ ἀδικημένοι ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην Κεῖνοι δὲν εἶνε ἔργα ἀνταξία ἐνὸς Ἰακωβίδου.

Ε. Ἰωαννίδης. Ἐργα γνωστά. Ξεχωρίζει τὸ θέατρον Βακχοῦ—ἡ ὠραιότερα ἀρχαιογραφία—καὶ ἡ προσωπογραφία τῆς κ. Παπᾶ, ἡ τόσον τεχνικὴ καὶ ἐκφραστικὴ.

Ν. Καλογερόπουλος. Ἀντιπροσωπεύεται μὲ ἕνα μικρὸν πίνακα Φληρικῶν κυμάτων. Διατί τόσον φειδωλός; Εἰς τὸ ἐργαστήριόν του εἶδομεν ἕνα ἄριστον πίνακα τοῦ συμμαχικοῦ στόλου ἐν Κερκύρα. Ἀξίζει γὰς ἐκτεθῆναι.

Δ. Κογεβίνας. Ἀπὸ τὴν τετράδα τῶν ζωηρότατων εἰς χρώμα καὶ ἀδρῶν εἰς ἀπεικονίσιν πινάκων του, ἐξέχει ἡ γνωστὴ Παλαιοκαστρίτσα τῆς Κερκύρας.

Θ. Λαζαρίδης. Ἡ Ἐργίνα τῆς Λειβαδιᾶς, μὲ τοὺς παράξενους χρωματισμοὺς μᾶς ἀποκαλύπτει ἐν Ἑλλ. τοπεῖον ἄγνωστον. Ἐχει ὁ καλλιτέχνης αἰσθητικὴν καὶ ἀντίληψιν τοῦ χρώματος κάπως ἐκκεντρικὴν.

Σ. Λασκαρίδου. Ἡ πρώτη Ἑλληνὶς τοπειογράφος, ἀληθινὴ πάντοτε καλλιτέχνης. Τὰ ἔργα της, μολονότι καὶ ἄλλοτε ἐκτεθέντα, κáμνουν ἐντύπωσιν ἐξαιρετικὴν. Εὐμορφο πολὺ τὸ «Νυχτέρι», τὰ Πεῦκα τῆς Βουλιαγμένης γραφικώτατα, τὰ Χρυσάνθεμα προκλητικά. Ὁ Πόρος, ἀπὸ τὰ ὠραιότερα ἔργα της, εἶνε μεγάλης ἀξίας.

ΜΗΔΕΙΑ

Στὴν ἐπέφορη τραγῳδίᾳ Ἀγγελικῇ Κοτσάλη

Εἶναι ἐσὺ ποῦ στ' ἄδυτα τῆς θείας ἐπιστήμης
μπήκεις, κ' ἀνοίξαν διάπλατα μυστήρια ἀποκρυμμένα
ποῦ φύλαγαν τραγόποδοι Σάτυροι, Φρύνοι, Μοῦσαι.

Σὲ βλέπω, ὅταν στὸ θεῖο βωμὸ τῆς αἰθέρας τέχνης
μέσα στὸ δάσος τὸ πυκνὸ μυστήριον γεμίτο,
γύρω σου αἱ Πιερίδες χορὸ τραλλὸ νὰ στήνουν
σὲ βλέπω σὲ μὴν ἔκστασι ποῦ σὲ ἐξαλλώνει
νὰ κοινοῦν μ' Ὀλύμπιους, ἀθανασία νὰ πέρνεις
καὶ στὸ βωμὸ τὸ σῶμα σου, στὸν οὐρανὸ ἢ ψυχὴ σου
νὰ ἐγώνη; τὰ οὐράνια μὲ τὴ φθαρτὴ τὴ γῆ.

Σ' αὐτὴ τῇ θεαί ἔκστασι σὲ βλέπω, ὅταν μπαίνει
ὁ Εὐριπίδης στ' ἄδυτα, μ' ἀπὸ κισσὸ στεφάνι
καὶ τὸ βωμὸ πλησιάζοντας στὸ ξέπλεκο κεφάλι
τῆς θείας· του μυσταγωγοῦ πιθώνει τὸ στεφάνι

Σὲ βλέπω ὅταν στὸ βωμὸ μὲ χέρια ματωμένα
ἀπ' τὴ θυσία π' ὠκαμες τῶν δύο σου παιδιῶν
νὰ ἐξαγνίξης τὸ ἔγκλημα κ' ὁ Λεγκουβὲ μὲ σέβας
νὰ σὲ στολίζῃ, ὦ Μήδεια, μ' ἓνα βραβεῖο χρυσό.

Εἶσαι ἐσὺ ποῦ στ' ἄδυτα τῆς θείας ἐπιστήμης
μπήκεις, κ' ἀνοίξαν διάπλατα μυστήρια ἀποκρυμμένα
ποῦ φύλαγαν τραγόποδοι Σάτυροι, Φρύνοι, Μοῦσαι
γὰ αὐτὸ κ' ἐγὼ τοὺς στίχους μου σὲ σὲν' ἀφιερῶ.

Ἐρημίτης

Α. Λουκίδης. Αἱ δύο συνθέσεις τοῦ εἶνε αἱ καλ-
λίτεροι συνθέσεις τῆς ἐκδόσεως. Τὸ Ξεμάτιασμα—μὲ
τὴν ἀντίθεσιν τῶν κεφαλῶν, νεανικῆς καὶ γεροντικῆς
—εἶνε πολὺ ἐπιτυχημένον. Ἡ γραῖα ἰδίως μὲ τὸ θυ-
ματικὸν καὶ μὲ τὴν σοβαρότητα ὡς νὰ τελῇ ἱεροτελε-
στία ἀποτελεῖ τὸ τεχνικώτερον μέρος τῆς εἰκόνος. Ὁ
καλλιτέχνης μᾶς παρουσιάζει ἀπὸ τὴν σειρὰν τῶν
Ποιητικῶν ἐμπνεύσεων τῶν ἁγίων νὰ ἀπαθαντισθοῦν
εἰς ζωγραφικοὺς πίνακας τὴν πρώτην ἀπόπειραν, ἥτις
καὶ ἐπέτυχεν ἱκανοποιητικῶς. Ἐκ τοῦ Θανάσι Βέρου
ἐκ τῶν στίχων:

Σηκώνεται ἡ δύστυχὴ καὶ πάει νὰ ἰδῇ

Στὸ χῶμα κοίτεται ἓνα κορμί.

ἐφιλοτέχνησε ἓνα πίνακα ὅστις ἀποδίδει ὅλην τὴν
δραματικότητα τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως τοῦ Βίλα-
ωρίτου. Τὸ πῶμα τῆς γυναίκος εἶνε ἓν ὁλόκληρον
ποίημα: Ὅπως εἶνε ξαπλωμένη μεταδίδει καὶ εἰς τὸν
θεατὴν τὴν ἐντύπωσιν ἥτις ἀποτυπῶνται εἰς τὰς δύο γυ-
ναῖκας, αἱ ὁποῖαι παρίστανται θεαταὶ τοῦ δράματος.
Ὁ καλλιτέχνης ἠσθάνθη τὸν ποιητὴν καὶ ἐφάνη ἀν-
τάξιός του εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ αἰσθήματος. Τὸ
ἔσωτερικόν τοῦ ἐν τῷ Ἀγ. Ὁρεῖ νασοῦ τοῦ Πρωτά-
του εἶνε ἄξιον προσοχῆς διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν λε-
πομερειῶν.

Οἱ κ.κ. Ζωγράφος, Κοντιάδης, Μιχοπουλιώτης, Θ.
Μηλιάδης καὶ Λούζης δὲν προσθέτουν σχεδὸν τίποτε
εἰς τὴν ἔκθεσιν.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Θέατρον Κυβέλης

Ἡ «Ἐχθρά» τὸ τρίπρακτον δράμα τοῦ Νικοντέμι
τὸ ὁποῖον ἐπανειλημένως ἐπείχθη ἐν Μιλάνῳ ἔχει τὰ
χαρίσματα τοῦ ὁραίου διαλόγου, τῆς γοργότητος καὶ
τῆς ἀπλότητος. Ἐκάστη πρᾶξις στήριζεται εἰς μίαν
μόνην σκηνὴν πολὺ δυνατὴν. Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ ὁ
συγγραφεὺς παρουσιάζει τὸ κοινωνικὸν πρόβλημα τοῦ
νόθου τέκνου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ πολεμικὸν περι-
βάλλον. Μία κόρη ἠγάπησε καὶ ἐνυμφεύθη ἓνα δοῦκα,
ὅστις εἶχεν ἐν ἀγοράκι, τὸν Ροβέρτον, ἐκ παρανόμου
ἔρωτος· ὥρκισθη νὰ τηρήσῃ μυστικὴν τὴν προέλευ-
σίν του. Ἡ κόρη ἐνὸς συμβολαιογράφου ἀγαπᾷ τὸν
Ροβέρτον ὅστις ἀποκρούει τὸν ἔρωτά της, κ' ἐκείνη
πρὸς ἐκδίκησιν τὸν ἀποκαλεῖ νόθον. Εἰς τὴν β'. πρᾶ-
ξιν ὁ Ροβέρτος ζητεῖ ἀπὸ τὴν μητέρα του ἐξηγήσει·
νομίζει ὅτι ἐξ ἀτιμίας τῆς μητρός του ἐγεννήθη καὶ
ἡ μητέρα ἀμυνομένη τῆς τιμῆς της ἀποκαλύπτει τὸ
μυστικὸν τῆς γεννήσεώς του. Καὶ τοῦ προσθέτει ὅτι
τὸν μισεῖ, διότι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δονκὸς ἐπέκλεψε
τὸν τίτλον καὶ μέγα μέρος τῆς περιουσίας εἰς βάρος
τοῦ μικροτέρου, τοῦ γνησίου υἱοῦ. Εἰς τὴν γ'. πρᾶ-
ξιν οἱ δύο υἱοὶ τῆς δουκίσσης εἶνε ἤδη εἰς τὸν πόλε-
μον. Τηλεγράφημα ἀναγγέλλει τὸν ἐνδοξον θάνατον
τοῦ ἐνὸς υἱοῦ.

— Ποιὸς ἀπὸ τούτων δύο; φωνάζει ἐν ἀγωνίᾳ ἡ μη-
τέρα. Εἰς ἀπάντησιν, ἐμφανίζεται ἐλαφρῶς πληγωμέ-
νος ὁ Ροβέρτος, ὅστις τῆς λέγει ὅτι ὁ ἄλλος ἀδελφός
ἔφονεύθη μὲ τὴν κραυγὴν: «Μητέρα!» Ἡ δονκίσσα
ἐναγκαλίζεται τὸν ἐπιζήσαντα Ροβέρτον, ὁ ὁποῖος καὶ
κλαίει μαζὺ τῆς.

Ἡ «Ἐχθρά» εἶνε τὸ δραματικώτερον ἔργον τοῦ
Νικοντέμι. Ἡ ἐν τέλει ἰδίως τῆς β' πρᾶξεως σκηνὴ
μεταξὺ Ροβέρτου καὶ δουκίσσης, ἡ ὁποία φανερώνει
τὴν ἐχθρὰν της, εἶνε συγκλονιστικὴ. Ἡ κ. Κυβέλη
ἔπαιξε μὲ πολλὴν ἑξαρσιν, ὁ δὲ κ. Βεάκης ὡς Ρο-
βέρτος· ἐχαρακτήρισε τὸ μέρος του πολὺ καλᾶ. Ἡ κ.
Ἀλκαίου' ὡς μητέρα τῆς δουκίσσης, φυσικωτάτη.

Ἡ μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ γενομένη ὑπὸ τοῦ
κ. Καιροφύλα πολὺ καλὴ.

ὑπὸ τὸν νέον τίτλον: «Τὸ κρυφὸ κίμαρι» παρ-
εστάθη ἡ τρίπρακτος κωμικὴ τοῦ Βύλφ Le secret de
Pelichinelle κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Λεπενιώτη. Καὶ
ἄλλοτε εἶχε παιχθῇ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ κόσμος τῶχει
τοῦμπανο».

Ἡ «Ἡ ἀνήσυχη κυρία» δράμα τοῦ Γερμανοῦ
Βίνγκε.

Σ' ἓνα παλὸν πύργον τῆς Βυρείου Εὐρώπης ζῇ μία
ἀριστοκρατὶς, ἡ ὁποία ἀφοῦ ἔδρασε ζωηρότατα αἰσθη-
ματικῶς, αἰφνιδῶς ζητεῖ νὰ ἐξαγνισθῇ. Ἀγαπᾷ ἓνα
Χριστιανὸν, ὀνόματι καὶ πράγματι, ἀλλὰ πρέπει νὰ
ἐξοφλήσῃ τοὺς ἥκιστα καθαρὸς λογαριασμούς της μὲ
ἓνα ἐριστὴν, ὅστις κρατεῖ τὰ γράμματά της. Τοῦ τὰ
ἀρπάζει, ἀλλὰ ἐκεῖνος ἀνθίσταται καὶ ἐκείνη τότε
τὸν φονεύει, καὶ τοῦ τὰ πέρνει. Ὅταν ἐξηλθε τῶν φυ-
λακῶν εὐρίσκει τὸν Χριστιανὸν ὑπανδρευμένον καὶ
αὐτὴ ἐγκαρτερεῖ εἰς τὴν θλιβεράν αὐτὴν νέαν περι-
πέτειαν. Ὁ συγγραφεὺς χαρακτηρίζει ἐπαρκῶς μίαν
ἐξαιρετικὴν καὶ ἀνήσυχον γυναικείαν ψυχὴν, ἀλλὰ
σκηνικῶς τὸ ἔργον εἶνε ἐλαττωματικόν. Ὁ ἐπὶ σκην-